

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3. vsaki inzerat peti vrsta Din 4.— Popusti po dogovoru, inzeratni davok posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjčeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENU GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Resna akcija ali manever:

Mussolini in papež posredujeta v Berlinu?

Po berlinskih informacijah je italijanski minister Alfieri sporočil Hitlerju važne predloge glede rešitve gđanskega vprašanja — Mussolini odsvetuje vojno, papež pa predlaga status quo do leta 1944, med tem pa naj bi se spor rešil s pogajanj

BERLIN, 20. julija. k. V tukajšnjih dobro informiranih krogih se je izvedelo, da je prinesel italijanski propagandni minister Alfieri, ki se je mudil v Monakovem na otvoritvi nemške umetnostne razstave, važna sporočila kancelarju Hitlerju v zvezi z gđanskim sporom. Kakor se z vso gotovostjo zadržuje, je Alfieri sporočil Hitlerju papeževe in Mussolinijeve posredovalne predloge za mirno rešitev spora med Poljsko in Nemčijo glede Gđanskega. Mussolini nujno svetuje, naj se Nemčija izogne v sedanjem trenutku obojstranemu spopadu, papež pa predlaga, naj bi Nemčija svečano izjavila, da pri-

stane na status quo v Gđansku do leta 1944. Med tem časom pa naj bi se s posredovanjem Vatikana in Italije pričela pogajanja, da bi se vsa zadeva mirno rešila. Če bi Nemčija pristala na ta predlog, bi se papež z enakim predlogom obrnil tudi na Poljsko, kjer pa dosedaj ni interveniral, ker bi se mogla vsaka taka intervencija v sedanjih napetosti napačno tolmačiti kot prizadevanje v korist Nemčije in Italije, čemur pa se želi Vatikan na vsak način izogniti. Zato tudi v varšavskih krogih izjavljajo, da jim o kakem takim posredovanju ni ničesar znano.

Nemški načrt: personalna unija

Dosegla naj bi se z izvolitvijo Hitlerja za predsednika Gđanskega, s čimer bi bilo obenem izvedeno zedinjenje z Nemčijo

Pariz, 20. julija. br. Zadnje dni so po svetovnem tisku razširjene vesti o možnosti mirne poravnave gđanskega spora med Poljsko in Nemčijo. Te vesti so prihajale v glavnem iz Rima in Berlina in so bile v Franciji in Angliji sprejete z največjo rezervno. Poljska vlada je take vesti odločno demantirala s posebno izjavo, v kateri naglašala, da Poljska ni sprejela svojega stališča ter da stoji na prejšnjem stališču, da bi pomenila priključitev Gđanskega k Nemčiji v kakršnikoli obliki za Poljsko casus belli. Tudi današnji pariški listi smatrajo, da gre pri vsej stvari zgolj za poskusni balon, ki naj omogoči ugotovitve, kako bi zapadni velesili in Poljska reagirale na morebitno nemško akcijo. Poljski »Petit Parisien« naglašala, da zavzema gđanska afera vedno bolj subverzivne oblike, ki utegnejo biti zelo nevarne.

Ker je postalo jasno, da bi bila aneksija Gđanskega preveč nevarna in riskantna, so sedaj izšli novo formulo, po kateri naj bi gđanski senat izvolil Hitlerja za svojega predsednika in s tem za poglavarja Gđanskega. Na ta način bi se izvršila personalna unija med Gđanskim in Nemčijo in s tem izvršilo zedinjenje Gđanskega z Nemčijo. S poljske strani poudarjajo, da bi vsaka taka akcija naletela na Poljskem na primerno reakcijo. Kakšna bi bila ta reakcija, je danes splošno jasno in znano.

»Jour« razpravlja o teh in sličnih načrtih za »mirno ureditev gđanskega spora« in prihaja do zaključka, da gre Berlinu za to, da bi na eni strani zbudil nezaupanje med Poljsko ter zapadnimi velesilami, na drugi strani pa vtis, kakor da je Nemčiji res do tega, da pride do mirne poravnave, kar naj bi uspevalo pozornost Poljske in na ta način olajšalo izvedbo nemških načrtov.

Nemški pogoji za pogajanja

Poljska mora prekiniti vse zveze z Anglijo in Francijo in pristati na priključitev Gđanskega

Varšava, 20. julija. k. Po poročilih iz Gđanskega je po povratku okroglega vodje narodnih socialistov v Gđansku Försterja, ki je imel v Berchtesgadenu dolgo posvetovanje s Hitlerjem, prenehala tihotapstvo orožja. Gđanski narodni socialisti so glede usode Gđanskega zelo optimistični. Förster je izjavil, da nihče ne pozna Hitlerjevega načrta, da pa je Hitler za pogajanja s Poljsko, toda le pod gotovimi pogoji. Poljska bi morala pristati na priključitev Gđanskega k Nemčiji, za kar bi dobila zagotovilo, da ostanje gospo-

darski interesi nedotaknjeni. Najvažnejši pa je pogoj, da se mora Poljska odreči vsakemu sodelovanju in vsaki pomoči drugih držav. Predvsem mora odpovedati vsak dogovor z Anglijo in Francijo. V varšavskih krogih izjavljajo, da pod takimi pogoji seveda ne more biti govora o kakem sporazumu z Nemčijo. V vsem tem vidijo le manever, ki naj bi pred nemško javnostjo opravičil bodoče akcije Nemčije, češ da je Poljska odklonila miren sporazum.

„Izguba svobode je hujša od vojne!“

Izjava maršala Ridz-Smiglega o stališču Poljske v gđanskem sporu

London, 20. julija. br. »News Chronicle« objavlja daljšo izjavo poljskega maršala Ridz-Smiglega, ki je zbudila v angleški javnosti veliko pozornost in splošno odobravanje. V svoji izjavi pravi maršal Ridz-Smigley med drugim:

Poljska je vedno pripravljena za mirno poravnavo gđanskega spora. Toda ta poravnava mora upoštevati poljske interese in poljske pravice. Če pa bodo propadli vsi poskusi za mirno rešitev in bi Nemčija poskušala Gđansk okupirati v kakršnikoli obliki, potem bo smatrala Poljska to za casus belli. Ves narod do zadnjega moža, je pripravljen boriti se za neodvisnost Poljske. Boriti se za Gđansk pomeni boriti se za svobodo Poljske. Poljska ne želi vojne, toda so stvari, ki so še hujše od svobode! Pripravljeni smo upoštevati vse možnosti, ki se nam nudijo za mirno rešitev gđanskega vprašanja, toda če bo Nemčija uporno vztrajala na priključitvi Gđanskega, se bomo borili. Gđansk je za Poljsko življenjskega pomena. Kdor ima Gđansk, ta lahko nadzoruje vse naše gospodarsko življenje. Izguba Gđanskega bi pomenila novo razdelitev Poljske.

Nemška poročila o preganjanju na Poljskem

Berlin, 20. julija. I. Nemški listi danes poročajo o novem preganjanju nemškega življa na Poljskem. Navajajo, da je zadnje dni policija vdrla v tri vasi v okolici Tarnopola z namenom, da »pacificira« nemško prebivalstvo. Policisti so baje vdrali v hiše nemškega prebivalstva in s sekirami razbijali pohištvo ter z noži rezali rjube po posteljah, češ da iščejo

protidržavne letake. Pri mnogih kmetih so vdrli skozi streho, ki so jo popreje razbili in razsekali. Več mladeničev je policija tako pretepla, da je morala pozneje sama poslati zdravnike, da so jim nudili pomoč.

1200 rudarjev odrezanih od zunanjega sveta

Nenavadna nesreča v belgijske m rudniku - Zaradi prekinitve električnega toka so vse rudniške naprave prenehale funkcionirati in je v nevarnosti 1200 rudarjev, ki so zaposleni pod zemljo

BRUSELJ, 20. julija. br. Vsa javnost je pod vtisom nenavadne nesreče, ki se je včeraj pripetila v enem izmed največjih belgijskih rudnikov. Iz še nepojasnjenega vzroka je zgorel glavni kabel, ki vodi od elektrarne v rudnik Limbok-Maas. Zaradi tega je bil trenutno prekinjen električni tok in vse naprave v rudniku, v katerem je bilo v tem času na delu pod zemljo 1.200 rudarjev, so prenehale funkcionirati. Ustavilo se je dvigalo, vse ventilacijske naprave in vse žrpalke za vodo, kakor tudi vse moderne naprave za kovanje premoga. Vseh 1.200 rudarjev je popolnoma odrezanih od sveta. Ker so nabavajo globoko pod zemljo, — rovi

segajo v globino do 800 m — jim ne morejo priti na pomoč ter se boje, da se bodo zlasti v nižjih rovih, kjer je zrak vedno zelo zatohel in nasičen s strupenimi plini, zadušili. Uvedena je bila reševalna akcija, toda dosedaj še niso mogli prodreti v globino. Ker ni pri roki novega kabla, in ker morajo napeljati kabel v dolžini več kilometrov, utegne trajati še najmanj 24 ur, da bodo vsaj z silo dobili električni tok. Ker so prekinjene tudi telefonske napeljave v rovih, je usoda rudarjev docela neznan. Pred rudnikom so vso noč bile zbrane množice svojcev, ki s strahom pričakujejo poročil o usodi svojih hraniteljev.

Rešeni!

BRUSELJ, 20. julija. br. Po celonočnem napornem delu se je danes popoldne ob 10. posrečilo vzpostaviti provizorno zvezo z elektrarno in napeljati tok do rudnika. Najprvo so vzpostavili ventilacijo, nato pa so začela funkcionirati dvigala. V dveh urah so spravili na svetlo vseh 1.200 rudarjev. Nekateri so bili že popolnoma izčrpani in so jih morali prepeljati v bolnišnice. Mrtev ni nihče. Pač pa bi se verjetno več sto rudarjev zadušilo, če bi bila prišla pomoč par ur pozneje.

Sestanek treh diktatorjev

V začetku avgusta bi se imeli v Gornji Italiji sestati Hitler, Mussolini in general Franco

PARIZ, 20. julija. br. V tukajšnjih diplomatskih krogih krožijo vesti, da se bodo v začetku avgusta sestali v nekem gornje-italijanskem mestu kancelar Hitler, Mussolini in general Franco. Te vesti so se razširile v Rimu neposredno po povratku zunanjega ministra grofa Ciana iz Španije, vendar pa doslej uradno še niso potrjene. Na tem sestanku naj bi prišlo do sklenitve trojne vojaške zveze med Nemčijo, Ita-

lijo in Španijo, ob enem pa bo na tem sestanku padla končna odločitev o akciji Nemčije glede Gđanskega. Kakor zadržuje v pariških diplomatskih krogih, bo na tem sestanku padla odločitev o miru in vojni v Evropi. V pariških krogih so sprejeli te vesti s precejšnjo rezervno, ker smatrajo za malo verjetno, da bi se Španija spuščala v kako novo avanturo, predno si ne bo gospodarsko docela opomogla.

Tretje pismo King-Halla Nemcem

Nad 50.000 izvodov razširjenih po vsej Nemčiji

Berlin, 20. julija. e. Nemčijo je preplavilo tretje pismo angleškega publicista King-Halla. Listi še niso objavili vsebine tega pisma, a znano je, da je še ostriše, kakor prejšnji dve in v njem King-Hall poudarja, da stoji Anglija odločno na stališču, da ne bo trpela in dovolila nobene nadaljnje ekspanzije Nemčije. Pisma so poslana iz raznih držav in računajo, da jih je prispelo v Nemčijo okrog 50.000. So dijo, da je njih število še večje, ker niso mogli točno ugotoviti, kdo vse je prejel

ta pisma, ker je mnogo oseb pisma sežgalo iz strahu, da jih ne bi osumili zveze z inozemstvom ali pa da so v opoziciji proti sedanjemu režimu. Pisma so po večini naslovljena na intelektualce in gospodarstvenike, ki imajo trgovske zveze z inozemstvom, katerih naslove je najti v gospodarskih adresarijih. Prav verjetno je, da bo na to pismo odgovorila kaka vodilna osebnost in računajo, da utegne to biti namestnik Hitlerja Rudolf Hess.

Silna vročina in suša v Beogradu

Celi okraj mesta so brez vode, kar se najtežje občuti v bolnicah

Beograd, 20. julija. e. Kljub temu, da je bilo napovedano pooblaščenje in nekoliko hladnejše vreme, je bilo včeraj v Beogradu popolnoma jasno in tople dnevo. Toploter je v senci kazal 32 do 35 stopinj C. Zaradi silne pripeke je v prestolnici od dne do dne bolj občutno pomanjkanje pitne vode. V višjih delih me-

sta nimajo pitne vode od jutra do večera, v samem središču že od srede dopoldne do večera ni bilo vode. Zaradi tega sta ostali tudi obe veliki bolnici, državna in vojaška, od jutra do večera brez vode. V državni bolnici je zmanjkalo vode celo v lednici in tako je ostala bolnica brez ledu, ki ji je nujno potreben za zdravljenje.

Kralj Karol na oddihu

Bukarešta, 20. julija. e. Drevi bo kralj Karol odpotoval na važno potovanje na vzhod. Vkrca se bo na svojo jahto »Veserna zvezda«, s katero bo odplul na odmor. Zadržuje pa, da bo ob tej priliki imel tam važne politične razgovore.

Japonci izganjajo Angleže

London, 20. julija. i. Davi so v London prispela poročila, da se je položaj na Daljnem vzhodu zopet poslabšal. V Kajfengu je dobilo 21 Angležev od japonskih oblasti ultimatum, da morajo takoj zapustiti mesto in so se temu pozivu že odzvali Organizacija Sin-Mi-Hui je pozvala vse tuje, da zapuste mesto. Japonci so imeli v Kajfengu veliko protestno zborovanje, na katerem so zahtevali, da morajo vsi Angleži iz Azije.

Stekli cigani

Petrovgrad, 20. julija. e. V vasi Sumljaja v Banatu je nastala velika panika med prebivalstvom, ker se je mnogo ciganov zastropilo z mesom steklih svinj. Nekemu kmetu v Jaši Tomiču je poginilo več svinj in je naročil hlapcu, naj jih zunaj vasi zakopje. Hlapca so srečali cigani in za prosili, naj jim svinje izroči. Hlapec jih je sicer opozoril, da so poginile zaradi stekline, a cigani se niso zmenili za to. Napravili so veliko pojedino, na katero so povabili tudi cigane iz bližnje rumunske vasi. Kmalu po pojedini so vsi cigani zboleli na steklini in eden je že umrl. Ko so oblasti zvedele za to, so dale cepiti vse cigane. Med prebivalstvom pa vlada velika panika, ker so ostali cigani iz rumunske vasi necepljeni.

Zogu na švedskem

Stockholm, julija. AA. (DNB). Bivši albanski kralj Ahmed Zogu je prispel s svojo družino v švedsko prestolnico.

Pogajanja v Moskvi

London, 20. julija. e. Kakor doznavajo Reuterjev diplomatski dopisnik, je prispelo Seedsovo poročilo iz Moskve o zadnjih razgovorih z Molotovim. Angleška vlada zdaj proučuje to poročilo, vendar ne kaže, da bi bil sedaj odposlan kak odgovor Moskvi. Angleška vlada ne bo odposlala odgovora, dokler ne bo konzultirala francoske vlade.

Mušanov v Londonu

London, 20. julija. e. Predsednik Sobranja Mušanov, ki se mudi v Londonu, je bil sprejet pri predsedniku parlamenta in je imel tudi sestanke z nekaterimi člani vlade. Doznavajo, da je sondiral teren za okrepitev gospodarskih zvez med Anglijo in Bolgarijo, govori se pa tudi, da se je pogajal glede večjega posojila Bolgariji.

Drugi polet angleških bombnikov v Francijo

Pariz, 20. julija. e. Okrog 100 angleških letal je preletelo včeraj Pariz in nato Južno Francijo. Okrog 9. dopoldne je priletela eskadra devetih bombnikov, ki jih pa zaradi oblačnega vremena niso opazili. Okrog 11. so priletele še štiri eskadre, ki so prispelo iz smeri boulogneškega gozda. Najbolj vidna pa so bila letala okrog poldne, ko so drvela nad Opernim trgom v Parizu, kjer je bilo najbolj živahno. Drugi polet angleških letal je bil izveden v popolni tajnosti. V Parizu se zaradi slabega vremena ni nihče nadejal poleta angleških letal, ker je bilo popreje javljeno, da bodo letala priletela le v primeru ugodnega vremena. Ena skupina letal je poletela preko Orleansa in Sartra in se čez dve uri vrnila v svojo bazo. Druga skupina je krenila proti Lyonu nato se je pa vrnila v Anglijo. Dolžina današnjih poletov, ki so se končali brez vsake neozolede, je znašala 2240 kilometrov. Polet pa je trajal sedem ur. Srednja hitrost je znašala 320 km na uro. V prihodnjih tednih je predvidenih še več takih poletov. Z veliko nestrpnostjo pričakujejo tudi polet francoskih letal nad Londonom.

London, 20. julija. i. V spodnji zbornici je včeraj laburistični poslanec Henderson stavil ministru za letalstvo Kingsleyu Woodu vprašanje, ali bodo angleška letala napravila daljše polete tudi na Poljsko, Grško in v Turčijo. Minister je odgovoril, da bodo angleška letala v najkrajšem času preletela ozemlja teh držav. Na vprašanje poslanca Baltona, če ne bi bilo umestno, da bi bil del angleške zračne flote stacioniran stalno na Poljskem, je minister odgovoril, da je to nekaj drugega in da se bo o tem še razpravljalo.

Važna seja francoske vlade prihodnji teden

Pariz, 20. julija. e. V začetku prihodnjega tedna bo seja francoskega ministrskega sveta. Točen dan še ni določen. V prvi vrsti bodo na seji razpravljali o zakonu o rodbinah. Poročilo bo podal minister dela Pomaré. Predsednik vlade se bo danes ali jutri sestel s finančnim ministrom in ministrom za delo, da se z njima posvetuje o tem vprašanju. Druga važna točka dnevnega reda bo vprašanje podaljšanja poslanskega mandata, za kar je vlada do dala bila pooblastilo. Skupina ministrov se je na zadnji seji pokazala razpoložena za to, da bi se poslanski mandati podaljšali od 4 na 6 let, druga skupina pa je bila za to, da se prihodnje volitve zaradi napetega mednarodnega položaja odgode za nedoločen čas. Na seji bo zunanj minister Bonnet poročal o mednarodnem položaju.

Konferenca za begunce iz Srednje Evrope

Washington, 20. julija. e. Kakor javlja Reuter, je predsednik Roosevelt sklical dvodnevno konferenco v Washington, na katero je povabil člane in predsednika mednarodnega odbora za begunce. Razpravljali bodo o vprašanju beguncev iz Srednje Evrope. Med državami, ki se udeležijo te konference, bodo Anglija, USA, Holandska, Argentina in Brazilija. V letu 1938 je Srednjo Evropo zapustilo okrog 120 do 140.000 beguncev, v prvih treh mesecih 1939 pa še 29.000. V teh številkah pa niso všteti begunci, ki so zapustili srednjo Evropo brez podpore mednarodnega odbora za begunce.

Vsi francoski novinarji izgnani iz Italije

Pariz, 20. julija. k. Stalni dopisnik pariškega dnevnika »Paris Soire« v Rimu Jean Devau se je včeraj vrnil v Pariz. V Rimu je bil dopisnik štiri leta. Po izgonu francoskega novinarja Roberta Guyona iz Rima je bil Devau edini francoski novinar in dopisnik dnevnika, ki je še ostal v Italiji. Ker je bil sedaj tudi Devau izgnan, ni v Italiji zdaj nobenega francoskega novinarja.

Borzna poročila.

Casib, 20. julija. Beograd 10, Pariz 11.74625, London 20.76, New York 443.3125, Bruselj 75.3250, Milan 23.32, Amsterdam 237.30, Berlin 177.80, Praga 15.1250, Varšava 83.80, Sofija 3.40, Bukarešta 3.28.

Ureditev prometa

pred glavnim kolodvorom

Danes dopoldne se je nadaljevala anketa o ureditvi ljubljanskega cestnega prometa

Ljubljana, 20. julija. Dopoldne je bilo nadaljevanje potrebne ankete o ureditvi ljubljanskega cestnega prometa. V prostoru mestnega tehničnega oddelka so se zopet zbrali številni zastopniki ustanov, uradov in društev.

Na dnevnem redu je bila predvsem ureditev prometa z usmerjevalnimi prometnimi otoki na cestnih križiščih. Na številnih prometnih križiščih v mestu so že delj časa narejeni začasni usmerjevalni otoki, z lesenimi robniki. Potrebni so predvsem zaradi tega, da vozniki ne režejo ovinkov nepravilno, pa tudi zato, da se pešci umikajo na nje pred vozili, ko grede čez križišče. Debata je pokazala, da bi bilo treba urediti še več usmerjevalnih otokov, ker jih na nekaterih križiščih še ni ter se zaradi tega dogajajo nesreče. Ti otoki bodo preurejeni v stalne s kamnitimi robniki. Pri razpravi so prišli tudi do prepričanja, da je treba odstraniti električno uro z otokom na križišču Bleiweislove, Tržaške in Ceste 29. oktobra, ker otok z uro zdaj dela samo zmedo. Zedinili so se tudi glede velikosti žebeljev (bronastih) za označitev prehodov na križiščih.

Težko bo rešiti vprašanje bencinskih črpalk na naših najpomembnejših cestah. Začela se je namreč kazati potreba po predstavitvi črpalke z nekaterimi cest, n. pr. z Gosposvetske ceste, ker zaustavljanje avtomobilov zelo ovira redni promet na cesti. Na Gosposvetski cesti bi bilo sploh treba prepovedati vsako parkiranje avtomobilov. Udeleženci ankete so soglasni, da je treba prenesti bencinske črpalke, ni pa bilo nobenega predloga, kam naj jih premešče. Nekateri so tudi predlagali, naj bi na cestah z živahnjšim prometom uporabili makadamski del hodnika za ustavljanje vozil ob črpalkah. Radikalna reši-

tev bi pa bila seveda postavitev posebnih paviljonov z bencinskimi črpalkami na prostorih, kjer bi ne bil oviran promet zaradi ustavljanja vozil (n. pr. na Kongresnem trgu).

V razpravo je prišlo tudi vprašanje uvedbe trolejbusov na mestu tramvajev na nekaterih progah v mestu, odnosno postopno uvajanje trolejbusov, da bi odpravili tramvaj s cest, kjer ovira promet. Direktor inž. Ženko je poročal, da je ob priliki odločanja o usodi dolonjske tramvajске proge proučil vprašanje, ali bi kazalo uvesti namestu tramvajev druge vrste vozil. Računi so pokazali, da bi bili obratovalni stroški pri vseh drugih vrstah vozil znatno dražji kakor pri tramvajih, zato so se odločili za tramvaj. Trolejbusi bi pa morda prišli v poštev na progah proti Ježici, ker bi imeli tam nekatere prednosti pred tramvajem. Če bi vozili proti Ježici tramvaj, bi cestnice morale biti nekoliko širše, kar bi seveda morali upoštevati pri ureditvi ceste. Zato bi odločitev, ali naj uvedejo trolejbus na tej progah, morala pasti, preden začno tiakovati. Tiakovanje te ceste je pa še delj časa zelo aktualno. Sklenili so, naj mestni občinski svet imenuje posebno komisijo, ki bi proučila, ali bi kazalo uvesti trolejbus, čim postane zadeva akutna.

Najzanimivejša je bila razprava o ureditvi prometa na Masarykovi cesti pred kolodvorom. Na mestnem tehničnem oddelku so izdelali skico ureditve. Rešitev je v glavnem posrečena. Bistvo ureditve, da uredi promet predvsem pred vhodom na kolodvoru in sicer s ploščadjo, peronom za pešce. Peron bi bil dvignjen nad cestnišcem, da bi se vozila morala usmerjati ob njem ter bi ne mogla voziti čezenj, pač pa bi seveda skozi vozil tramvaj. Tramvajsko

postajališče bi bilo na tem peronu in morda bi bila postavljena tudi streha za potnike, ki čakajo na tramvaj. Na Masarykovi cesti sta dve cestniški ločeni na sredi z vodoravnim otokom, dnevoredom, kjer vozil tramvaj. Cestniški otok je na železniškem svetu in je netlakovano. Tiakovani del cestniškega otoka je za dostojstvo za vožnjo v obeh smereh, malo bi netlakovani del cestniškega otoka uporabili za avtomobusno postajo. Razprava se je razvila predvsem o tem, kje naj bodo ločeni prostori za parkiranje drugih vozil, zlasti avtomobilov, pa tudi izvoščkov, in kje se naj ustavljajo avtomobili, ki zdaj precej ovirajo promet pred Mikičevimi. Nekateri so predlagali, naj bi železnica dala v najem vrt med Kolodvorsko ulico in Restjevo cesto (ali bi pa ga naj prodala). Tam bi bilo dovolj prostora za parkiranje avtomobilov, pa tudi za večjo avtomobusno postajo. Debata je pokazala, da je Kolodvorska ulica za vsako parkiranje neprimerna in nekateri so celo predlagali, da bi bilo treba določiti izvoščkov prostor v Maistrovi ulici, čez v nekaterih mestih mora potnik po več kilometrov daleč od prostora za parkiranje. Glede avtomobusne postaje niso sklepali, ker je bilo že ob neki drugi priliki sklenjeno, naj se vsi interesi izjavijo pisмено do septembra, kje naj bo avtomobusna postaja in če je centralna avtomobusna postaja v Ljubljani sploh potrebna. V glavnem so udeleženci ankete soglasni, da zamislijo ureditve prometa pred kolodvorom po predloženi skici tehničnega oddelka in smemo pričakovati, da bo do ureditve prišlo kmalu. Vprašanje, kje naj bo podzemeljsko stranišče, pa menda ni tako silno važno, da bi zaradi tega bila potrebna posebna anketa.

Iz Kranja

Slovenska vojaška knjižnica. Po nalogu komandanta ljubljanske vojaške okrožja v Ljubljani se bodo zamenjale voj. obvezniški voj. knjižnice, ki so raztrgane ali jim manjkajo listi ali pa so tako zmanjkane, da so vpisani podatki nečitljivi. Zaradi navedenega se pozivajo vsi v občini Kranj bivačiji vojni obvezniki, ki so pristojni v občini, ki spadajo pod teritorij ljubljanske vojaške okrožja in posedujejo take voj. knjižnice, da iste prinesejo najkasneje do 26. t. m. v občinsko pisarno. Po tem roku se voj. knjižnice ne bodo več zamenjale brezplačno. Tudi oni vojni obvezniki, katerih voj. knjižnice niso pokvarjene, temveč jim manjka le fotografija ali osebni opis, naj se zgledajo do navedenega roka v občinski pisarni ter prinesejo s seboj fotografijo.

Mednarodne rekobornice tekme, ki so prišle v nedeljo v telovadnici Narodnega doma zbujajo še določaj zanimanja med občinstvom čeprav vlada splošno mnenje, da ne gre za resno tekmovalstvo. Pri tem se poslužuje prireditelj zlasti učinkovite reklame v pojavi najmočnejšega črnca svetla Ali ben Abdju, ki zbujaja pozornost občinstva ne samo v ringu s svojo amer. rikansko kravato, temveč tudi na ulicah. V torek so nastopili Pirnatky proti Kirilovu, Kop : Mrni, Sotler : Janežu in Ali ben Abdju : Equatoru. Najbolj zanimiva

je bila borba med Kopom in Mrno in črnecem in Equatorom, v kateri je zmagal črnec zaradi surovih napak Italijana. Vsi prvotelovadniki so zmagali. V četrtek bo tekmovaljeva naključena. — Letošnji nabori, ki so se vršili v dneih 18.—19. julija so potekali v izredni disciplini. Fantje, ki so dostojno vodili in godecem na čelu, so se dostojno vodili in takoj odšli na naborno mesto. Prav tako so se tudi vračali. Ravneselivo je tudi, da se poslužujejo naborniki v jedalje manjši meri tujih vadičkov. Letošnji letniki niso bili toliko številni zato pa so bili fantje toliko bolj krepki.

Prerazporeditev Jelenovega klanca. Ker bo potrebno zaradi prereditve Jelenovega klanca promet usmeriti po Stari cesti, nato pa po Kopališki cesti do Lenardiča, kjer bodo vozila šla zopet na Jelenov klanec, so pričeli zaradi ožke Stare ceste zlasti pa ovinka pred Suhadobnikom razširjati cesto, po kateri bo tekla vseh promet, dokler ne bodo uredili Jelenovega klanca. Vprašanje pa je, kaj se bo vršilo promet, ko bodo modernizirali zgornji del Jelenovega klanca od Lenardiča dalje? Vsekakor je potrebno, da že danes opozorimo prebivalce Stare ceste, da naj bodo previdni v času, ko se bo razvijal po tej cesti vseh promet, ki je zlasti v poletnem času ogrožen. Zlasti bi treba paziti na otroke, ki so se sedaj lahko nemoteno igrali po Stari cesti.

Delati hočejo, miloščino odklanjajo

Podpore naj prejema onemogli starčki in invalidi

Ljubljana, 20. julija. Nezaposleni, ki si želi dela in ki ga kljub temu ne more dobiti, vsaj stalnega zaslужka ne, nam piše naslednje pismo: po njem lahko sprevidimo, da je vprašanje nezaposlenih delavcev pri nas še vedno pereče, čeprav o njem zadnje čase ne razpravljajo več. Samo razpravljanje sicer ne pomaga, toda vsaj opozarja na vprašanje, ki bo moralo biti rešeno prej ali slej.

Delo, ne miloščine! To zahtevajo tisti, ki bi radi delali, družinski redniki, ki še vedno niso prišli do zaposlitve. Kdo je dolžan tem ljudem preskrbeti zaposlitev? Kdo jim naj vidi zaslужke? Vsek pameten človek — icer vse, da si mora delo poiskati sam. Toda če dela ne more dobiti kljub vsemu prizadevanju, kaj naj stori? Dolžan je preživljati svojo družino in tudi sam mora živeti, če naj preživlja družino.

Tako se pogosto zgodi, da mora družinski rednik nastopiti najbolj žalostno pot. edino, kar mu še ostane: boječ začne rotnati od stanovanja do stanovanja ter povseh očih prositi miloščine. Čeprav je to veliko ponižanje ter sramota za delavljeno in za delo sposobnega človeka, se na to ne more ozirati. Delavec mora prevzeti nase pogosto še mnogo večjo sramoto.

Zgodi se, da miloščinarja zaloti strahnik, ki je dolžan, kakor mu služba predpisuje, legitimirati ter aretirati delavca, kakor da ima opravka z zločincem. Vpraša ga, kam je pristojen in ga odvde na policijo. Če je pristojen v kakšno drugo občino, ga pošljejo tja iz mesta. Ko so ga izgnali, se navadno obrne po pomoč na svojo občino, če že ne more dobiti dela. To je njegova edina pravica. Prošanje je prepovedano, da ne govorim še o hujših stvarih, o tavnih in ropih. Pri nas so delavci v splošnem pošten: in tudi v najhujši stiski ne pomislijo, da bi si pomagali na nepošten način.

Toda, če strahnik prime v Ljubljano pristojnega delavca pri prosjačenju v mestu? Ljubljancem policija pač ne more izgnati. Nesrečni delavec tako sramoti občino, a kar seveda ni najhujše. Občina se že opere s tem, da od časa do časa objavi, koliko družinskih rednikov zaposluje pri svojih javnih delih. Nezaposleni delavci, pristojni v Ljubljano, se pa tudi otepaajo beračenja do največje sile. Obračajo se raje na mestni socialni urad ter sploh poskusijo vse, da bi dobili delo.

Pogosto čitate, da mestna občina zaposluje toliko in toliko družinskih rednikov.

Napaka pa je v tem, da ni objavljeno tudi, koliko je še nezaposlenih, v Ljubljano pristojnih delavcev. Zdaj, ko marsikdo preživlja najlepši letni čas na počitnicah, nas je v Ljubljani mnogo, ki preživljamo neprostovoljno počitnice. Zdaj so tudi šolske počitnice, a revidi družinski redniki mislimo s strahom na to, da bodo kmalu minile ter da se bo zopet začela šola, ko bo treba plačati vpisnino, kupiti otrokom nove knjige, obutev in obleko. Kako, ko nam primanjkuje denar celo za najpotrebnejše življenjske potrebščine, ko ne vemo niti za dan naprej, s čim naj nasitimo lačno družino! Marsikdo med nami je že zaradi stalnega stradanja zelo telesno, pa tudi živčno izčrpan, da nas bodočnost čedalje bolj skrbi.

Ne nameravam iskati krivcev, ne trdim, da je občina dolžna skrbeti za zaposlitev vseh nezaposlenih družinskih rednikov. Toda vprašujem se, ali res ni nikogar, ki bi ne smel ostati brezbrizen za vso našo bedo in ali občina res ne more pomagati? Sploh, kdo nam pomaga, kdo naj kaj ukrene? Vem samo, da teško čakam na zaposlitev, da družina še teže čaka na kruh in da teško čaka tudi najemodajalec na stanarino. Vem pa tudi, da mestna občina v resnici pomaga mnogim z začasnimi zaposlitvami. Pomaga tudi nekaterim, ki niso v Ljubljano pristojni. Kar se mene tiče, sem se moral že večkrat izkazati, da sem Ljubljancem, ko sem iskal pomoči pri občini, a pogosto so me odklonili. Marsikaj bi se dalo izboljšati, ko bi se ozirali predvsem na to, kdo je bolj potreben zaposlitve in ne na to, kdo je komu bolj pri srcu.

Nedavno so nekateri nezaposleni zaprosili pri mestni občini zaposlitve, a so jim očitni, da je bila njihova prošnja preostra. Prosilci pa mislijo, da za delo lahko prosijo ter kljub temu nosijo glave pokonci. Če imajo nekateri raje ljudi sklonjenih glav, se jim menda delo ne zdi častno. Mi, stradani nezaposleni, prosimo dela v ljudo, prosimo zaposlitve vsaj za najbolj skromno preživljanje. Ne prosimo podpor ali miloščine; dokler smo še dovolj pri močeh, si želimo predvsem dela, zaslужka. Podpore naj prejema onemogli starčki in invalidi.

Ali je prositi za delo sramotno? Naj nas pouče, če je tako. Se bolj smo pa potrebni nasveta, kako se naj preživljamo brez zaslужka. Prosite nam vsaj to pravico, da smemo prositi dela! Ne, tega si ne pustimo vzeti!

Zasluge orožništva Šmarje-Sap

Pojasnilo orožniške postaje in podatki organa ljubljanske policije o zasledovanju Franca Podbevška

Ljubljana, 20. julija. V soboto je ljubljanska policija izročila sodišču vlogilca Franca Podbevška, ki se je »proslavil« v vlogom na Sapu. Poročali smo, da je Podbevšek v vlogi v hišo posestnika Kračmana na Sapu ter odnesel nad 20.000 din.

Od orožniške postaje Šmarje-Sap smo prejeli naslednje pojasnilo.

Ko je bil 22. junija prijavljen vlog tučakšnji postaji, so opravili ogled naši organi, ne pa policija ter ugotovili, da je vlogilac Franca Podbevšek iz Glinke v družbi nekega komplica. Potem je orožniška postaja takoj in prva razposlala na vse strani brzojavke za Podbevškom in njegovim komplicem; oba sta namreč pobegnila v gozd proti Slivnici. To brzojavko sta prejeli tudi upravni policije v Ljubljani in Zagrebu. Alarmirala je pa tudi policijsko stražnico na Dolenjski cesti še istega dne. Šele potem je začela ljubljanska policija sodelovati pri zasledovanju. V prvi vrsti pa gre za zasluga za razjasnitev tega vlogom organom tučakšnje orožniške postaje. Ljubljanska policija je prijela Podbevška na podlagi naše ugotovitve in tiralce. Prav tako je ljubljanska policija prijela na pobudo tučakšnje postaje Franca Kračmana, stanujočega v Ljubljani. Tučakšnji organi so pa aretirali Antona Ahlna z Mlačevega.

Organ ljubljanske policije, ki je dosegel aretacijo Franca Podbevška na Kustoški pri Zagrebu in ki mu je dokazal vlog pri Kračmanu na Sapu, nam je dal še nekatere druge zanimive podatke o zasledovanju Franca Podbevška, glede na iz-

javo orožništva, objavljeno v ponedeljskem »Jutru«.

Zanimivo je, da je bil prvotno osumljen vlogom in tatvine sam gospodar, Anton Kračman. On je pa takoj po odkritem vlogom zaprosil telefonično ljubljansko policijo pomoči pri zasledovanju vlogilca. Po zvezi, ko vlogilac ni bil kljub vsemu aretiran, se je obrnil na policijo za pomoč sam komandir orožniške postaje. Bil je osebno pri šefu kriminalnega oddelka na policiji. Organ ljubljanske policije je izvele po spretnem raziskovanju dokazne o Podbevškem vlogom od njegovih znancev, pajdašev, in sicer brez vsake druge pomoči. Ljubljanska policija je potem s posebnim pismom in dokaznim materialom zahtevala, naj zagrebška policija aretira Podbevška. Toda Podbevšek se je izmuznil z alibijem. Organ ljubljanske policije se je potem odpeljal v Zagreb, v zelo kratkem času zbral obtežilne dokaze proti Podbevšku, našel ukradeni denar, obleke, ki jih je Podbevšek kupil z ukradenim denarjem in kolo, dokazal, da so Podbevškove priče lagale ter dosegel aretacijo Podbevška. Podbevšek je vlogom končno priznal ob soodenju z najemodajalcem, ki je skrival ukraden denar, obleke in kolo.

Vse to dokazuje, da gre glavna zasluga za izsleditev ukradenega denarja ter aretacijo Podbevška organu ljubljanske policije.

Druge podatkov iz preiskave pa nečemo navajati, čeprav so zelo zanimivi. — Objavljamo podatke orožništva in policije v interesu stvarnega poročanja, ne pa da bi proglašali, kdo ima več zasluga.

Spomnili smo se žrtve, ki so darovale svoje življenje na altar domovine in enemu izmed njih bo posvečen naš prapor. Vojni dobrovoljec in kladivarji Jugoslavije, ki so nam zgradili prelepo domovino, bodo kumovali našemu praporu.

Okoli našega prapora se bo zbirala obmejna sokolska mladina in za njim bo šla v strahnjih vrstah, če bo treba braniti našo ljubljeno zemljo.

Vabimo vsa br. društva in sokolsko javnost, da se udeleži naše obmejne manifestacije v čim večjem številu.

Foslužite se vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 10. dopoldne. S postaje do Planine bo goste brezplačno prevažal avto.

Sodelovala bo vojaška godba 40. pp. iz Ljubljane.

Sokol Zgornja Šiška. Po dveh lepih prireditvah — telovadni akademiji in otvoritvi doma z javnim nastopom, pripravila Sokol Zgornja Šiška za nedeljo 23. t. m. veliko tombolo s prav lepimi in praktičnimi dobikili. Ze številno glavnih dobikov — 25 — je lepo, povelj njih pa še 300 manjših. Pričakovati je, da bo tudi to prireditev obiskalo mnogo prijateljev Sokola — pa tudi oni, ki si žele lepih dobikov. Za konec avgusta pripravila dramatični odsek predstavo na prostem, prednjaški zbor pa pripravila svečano proslavo Kraljevega rojstnega dne s štafetnim tekom z bakljami, ognjemotom, improviziranim nastopom, nagovorom in narodnim kolom. Konec septembra pa bomo uprizorili prvo predstavo na lastnem odru, ki ga hočemo otvoriti z izvornim, domačim delom. S septembrom se tudi preselimo z vsem delom v naš novi dom, kjer bomo znova odprli svojo knjižnico, na novo čitalnico, prirejali dramske in lutkovne predstave ter predvsem naravno marljivo telovadili. Vse, ki so dobre volje, bratski vabimo v naš krog. Sodelavcev ni nikdar preveč. Zdravo.

Ob 10 letnici stolpa na Boču

Poljane, 19. julija. Deset let je minilo letos, odkar je bila ustanovljena SPD Poljane, 10 let, ko so začeli obiskovati Boč planinci od blizu in daleč, ki čemur je prav leta 1929 ustanovljena planinska podružnica največ pripomogla. Do tega časa o obisku gore ni, da bi govorili, medtem ko je v zadnjih 10 letih obiskalo Boč letno povprečno nad 2 tisoč gostov, pri čemer pa niso vsteti sokolski izleti, za katere je ta planinska postojanka zelo dobro pripravna. Pred 10 leti je imela podružnica srečno roko, ko je postavila na Boču slovit stolp, ki glede višine in lepega razgleda nima konkurenca. Pa tudi zaradi privlačne planinske restavracije pri Sv. Miklavžu, je postala gora, ki ima v vseh letnih dobah svoje posebnosti in mikavnosti, prvi eldorado »srednjih« planincev.

Povsod najdeš košček romantike. Tako pri »Miklavževem kamnu«, pri »Križcu«, pri stolpu, v sedlu Boča pri stari kočiji, v starodavni cerkvi sv. Miklavža, v jamah »Belunjskih« in ksednjic v restavraciji.

Stolp, ki se že 10. leto dviga v snjevi višave, je sprejel sam v teh letih že nad 20.000 obiskov. Zaslouel je zaradi lepega razgleda in postal splošno priljubljen. Da je od časa do časa še bolj zaslovel, so poskrbele razne okolščine. Tako je vanj pred leti udarila strela, večkrat je bil »ukradene« oprali so ga strelovala in opranih žic. Tudi o vlogom v restavracijo smo pisali. K sreči pa je vse omenjeno Boču prej koristilo kakor škodovalo, ker ga je delalo le še bolj zanimivega. Edino vreme mu je posebno zadnja leta večkrat ponažajalo, tudi letošnja letva večkrat ponažajalo, tudi letošnja letva večkrat ponažajalo, kar je svedla najbolj občutili oskrbniki. Podružnica se je vsa leta na vso moč prizadevala, da zadovolji svoje goste. Da bi se še bolj okrepila, se je poljšanska podružnica kmalu po ustanovitvi združila z rogaško podružnico SPD, ki od tedaj skupno upravlja vse boške postojanke. Ob 10letnici obstoja stolpa sta sklenili postaviti pri Miklavžu na Boču likovni planinski dom. Z gradnjo se bo, kakor smo poučeni, pričelo na spomlad. Načrti so pripravljeni, material in denar se že primno zbirata. V ta namen bo v prid novemu planinskemu domu v nedeljo 23. tm. na idičnih hodičkih planjavah veliko tradicionalno planinsko rajanje, ki se ga udeležijo vsako leto planinci in planinke od blizu in daleč. — Tih.

Le naprej, brez miru...

Velik sokolski praznik na Lokah

Loke-Zagorje, 18. julija. Oni teden smo poročali, s kakšno veliko požrtvovalnostjo so si zgradili loški Sokolodružari lasten sokolski dom. V nedeljo 16. t. m. pa se je vršil na letnem telovadišču tega društva let telovadni nastop, ki je na zelo učinkovit način dokazal, da se okrog naših Sokolov zbira vedno večje število zavednih rudarjev, ki so tvorili večino gostov. Živahna povorka, pomnožena z brati iz Trbovelj, Hranstnika, Šmartnega in Litije je ob pol 16. krenila z rudarske godbo na čelu izpred Sokolskega doma v Zagorju na Loke ter dvignila na noge tudi ostalo sokolstvo naklonjeno občinstvo, da je bil poset pri popolnanskem nastopu proti pričakovanju naravnost ogromen za naše razmere.

Točno ob 16. so prikoralaki vsi oddelki s prapori k pozdravu državnih zastavi. Po bratskem vzklju Nj. Vel. kralju Petru II. je godba odigrala državno himno. Starosta brat Lojze Kolenc je v jedrnatih besedah orisal delo, ki ga že nad pol stoletja vrši zagorski Sokol na narodnem in kulturnem poprišču ne samo v Zagorju, temveč kot najstarejša društvo v Zasavju sploh. Bratom na Lokah je čestital na lepi pridobitvi lastnega doma, ki bo trajen spomenik poznim rodovom o nacionalni zavesti rudarskega življa tega kraja. Zahvalil se je raznim dobrotnikom, ki so pripomogli na ta ali oni način, da je velika zamisel v okviru Petrove petletke tako uspešna. Pozival je vse številne navzočne, da se v teh brezsmernih časih oklenejo Tyrševe sokolske ideje, ki bo nekdo po mnogih vmesnih dogodkih slednjih le ostala zmagovalka.

Vso ljubezen pa je treba posvetiti domovini, narodu, lastni državi pod žezlom slavne narodne dinastije. Po govoru, ki je bil sprejet s spontanim ploskanjem, je sledil nastop vseh oddelkov. Na tem mestu je treba omeniti dušo vsega gibanja v telovadnici — brata Viktorja Pergarja, ki mu je vztrajno stal ob strani vadiatelj brat Jože Repovž. Viktor je stal ob sibelci loškega Sokola, zbiral in množil je naraščajo in deco na telovadišču in je slednjim doprinesel levji delež, da se je dom zgodil. Nastopil je s moško deco (68) in moškimi naraščajo (36) ter pozornje z zabavnimi igrami deca z žrnjožih, na bod-

ljah itd. Tako moški oddelki in ženski, deca (64), ženski naraščaj (32), so bili deležni prav posebnega priznanja. Tudi člani (28) in članice (28) so izvedli skladne in učinkovite proste vaje ter člani vrhunske točke na drugo, bradli in konju ob sodelovanju moškega naraščaja. Prav posebno so se postavili trboveljski naraščajniki, ki so nastopili s puškami. Vrhovno vodstvo je imel načelnik brat France Klun. Po zaključku s pozdravom državnih zastavi je godba zaigrala sokolsko himno in »Hej Slovania«, ki ju je navdušeno prepevalo članstvo in velik del občinstva. Po telovadbi se je razvila prisrčna zabava, kakršna je mogoča le v pravem sokolskem objemu. Ves nastop je prinesel poleg neprecenljivega moralnega uspeha tudi gnotne koristi, s čimer bo omogočeno, da se bo uprava otrsela vsaj nekaterih denarnih skrbi okoli zgradbe doma.

Tako je minil nepozabni praznik, ki bo močna vzpodbuda za nadaljnje delo pod lastnim krovom v telovadnici, kjer se bodo po kratkem letnem odmoru na jesen pričeli zbirati pripadniki Sokola od najmlajših do najstarejših. Z dograditvijo lastnega doma je odprta loškemu Sokolu pot do popolne osamosvojitve, ker je bil doslej le nekaka podružnica matičnega Sopredne sokolske misli se množe: Le nalkskega društva v Zagorju. Postojanke prej!

Zbor obmejnega sokolstva

V nedeljo 23. t. m. bo v Planini pri Rakku na skrajni zapadni meji zbor obmejnega sokolstva in naraščajo dan, združen s razvijtam naraščajočega prapora. Osmutek za prapor je napravil akad. slikar br. prof. Viktor Čotič, izdelal pa ga je dr. osrednji zavod za ženski domači obrt. Prapor bo posvečen »Neznanemu zastopnik Jugoslavije, kateremu kumuje zastopnik vojnih dobrovolcev iz Ljubljane.

Šivimo poljavnice na meji in opravljamo važno nacionalno in telesno-vzgojno delo. Naš nedeljski nastop bo zunanji izraz našega vztrajnega dela. Na skrajni meji hočemo pokazati, koliko nas je, ki čutimo jugoslovansko in slovensko in smo posilci idelj velikega kralja maščevca.

Gasilski zlet na Jesenicah

Jesenice, 19. julija. Prostovoljna gasilska četa Jesenice in gasilska četa KID Jesenice priredita v nedeljo 23. t. m. gasilski zlet na Jesenicah, ki se bo vršil na sportnem stadionu KID na Jesenicah. Na sporedu so župne vaje za gasilski kongres v Ljubljani v izvedbi radovljske gasilske župe.

Od 7.30 do 8. bo sprejem gostov pred železniško postajo, nakar se bo formirala povorka, ki bo odkorakala na sportni prostor.

Ob 8.30 bo slovesna služba božja na prostem, sledili bodo govori predstavnikov gasilstva, nato pa redovne vaje gasilskih čet, proste vaje, rajalni pohodi in tekme.

Ob 15.30 nastop tekmovalnih rojev gasilske čete KID.

Po župnih vajah se bo vršila na sportnem prostoru velika ljudska veselica z zelo pestrim sporedom. Po sporedu in udeležbi gasilcev sodeč, bo to ena največjih gasilskih prireditve, kar jih je bilo v zadnjih letih na Jesenicah.

Iz Celja

—c Koncert v parku. Celjska vojaška godba bo priredila danes od 18. do 19. koncert v mestnem parku.

—c V celjski bolnici je umrl v torek sveder v starosti 57 let železniški uradnik v pok. G. Mirko Kupljen, sin pok. celjskega notarja G. Antona Kupljena. Pokojni, ki je bil značajan naroden mož, zapušta sorprogo go Viki in mater go Jelisovo Kupljeno v Celju. Pogreb bo danes ob 17.30 tiz mrtvačnice na okoliškem pokopališču. Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin, svoj cem naše iskreno sožalje!

—c Pri delu se je ponorečil 40letni delavec Martin Hrovat s Loznice pri Celju. Ko je delal v kamnolomu, mu je padel težak kamen na desno roko in mu smekal kazenec. Hrovata so oddali v celjsko bolnico.

Boleznica

KOLENDAR Danes: Četrtek, 20. julija katoličani: Elija DANASNE PREDRITVE Kino Matica: Heroji zapada Kino Sloga: Zaprti Kino Union: Gospodar Sahare Kino Šiška: Zaznane ustne Kino Mestni: Dobra zemlja in Tajinstvena ulica DEZURNE LEKARNE Danes: Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Ozpod sita

Najlepše cvetlice so najredkejše. Med nje spada tudi poštenost. Ta hitro tuzirna, ker ni zaščiten. Sicer pa skoraj nimamo več kaj zaščiti! Le tu pa tam se še najde potopen človek — razen tistih seveda, ki itak ne znajo in ne morejo biti nepošteni in so menda prav zato reveži. Teh je pa mnogo. Sluga v nekam državnem uradu v Ljubljani je dvignil te dni na pošti večjo vsoto denarja. Ko ga je prinesel domov, je opazil, da ima en tisočak preveč. Huda vročina pritiska, delo na pošti je naporno in kdo bi zamislil uradnika, če se je enkrat zmotila. Vroče je postalo tudi slugi. Obznenel je, mesečne plače ima 750 din. Kljub temu pa ni dolgo pomisljal, kaj bi storil. Služba mu ne dovoljuje, da bi odnesel tisočak nazaj. Zato je stopil k telefonu in sporočil blagajničarki na pošti, da mu je izplačala en tisočak preveč. Blagajničarka je bila seveda tisočak že pogretila. Lahko si mislimo, kako je bila vesela vesti, da se je tisočak našel. Sluga seveda ne misli na nagrado, saj je storil samo to, kar mu velja vest. Med reveži je poštenost je vedno doma!

V KNJIGARNI

Prodajalec: Bal zadnje čase ni imelo nobi dostojnega. Kupec: No, jaz sem skromen — pa mi pokazite kaj najpotesnejšega!

DNEVNE VESTI

Odkrivanje. Iz Beograda je obveštana uprava Etnografskega muzeja, da je bil naš znameniti zbiratelj narodnega blaga g. duh. svetnik Ivan Šašel, na predlog ministra prosvete in z ukazom od 16. VI. odkrivan z redom Sv. Save III. stopnje. K zaslužnemu in visokemu odlikovanju mu iskreno čestitamo.

Odhod danskega princa iz Dubrovni- ka. Včeraj jutraj je odpotoval iz Dubrovni- ka brat danskega kralja Kristijana princ Harold s svojo ženo in sinom. Na- meraval je še nekaj dni ostati v Dubrov- niču, potem pa odpotovati v Sofijo, toda zaradi hude vročine se je odpeljal proti severu. Danskemu konzulu Weregariju je izjavil pred odhodom, da je zelo zadovo- ljen, da je spoznal Dubrovnik in da se bo pri prvi priliki vrnil v Dalmacijo, kjer bo ostal delo časa na počitnicah.

Clani egiptskega dvora v Splitu. Vče- raj popoldne je priplula v splitsko prista- nišče luksuzna egiptiska jahta »Naz Per- wer« s katero potuje egiptski princ Ju- suf Kanal po našem Jadranu. To je v kratkem že drugi poset strica egiptskega kralja Splitu. V princem spremljuje je osem potnikov, večinoma članov egiptske- ga dvora. Egiptski princ se vozi po na-šem Jadranu že nad mesec dni.

Nezaposlenost v naši državi. Osred- nji urad za posredovanje dela v Beogradu je zbral statistične podatke o nezaposle- nosti v naši državi. V juniju je iskalo za- poslitve pri vseh javnih borzah dela 36.808 moških in 7264 žensk, skupaj 44.072. S preostalih iz prejšnjega desetletja je bilo nezaposlenih 56.823. Ob koncu junija je bilo nezaposlenih še 19.788. Podpore je dobilo 11.433 nezaposlenih v znesku 2.077.704 din. Pri vseh javnih borzah dela je bilo 1. julija prijavljenih 16.106 neza- poslenih moških in 3317 žensk, skupaj 21.424.

Angleški turisti na Jadranu. Prejšnja leta je prihajalo na naše Primorje mnogo angleških letoviščarjev. Ko je za prišla velika napetost v mednarodni politiki so prihajali v Dalmacijo le redki Angleži. Včeraj jutraj je pa prispela v Split prva letošnja skupina angleških turistov, in si- cer 11. Turistična zveza in Putnik v Spli- tu, Dubrovniku, na Sušaku in drugih pri- morskih mestih so dobila zadnje dni od tujsko-prometnih uradov iz Londona in drugih angleških mest mnogo naročil gle- de rezerviranja sob za angleške turiste. Sredi julija in v začetku avgusta prika- rujejo v Dalmacijo mnogo Angležev. V Angliji so namreč prepričani, da se je položaj v zvezi z Gdanskim zboljšal.

Novo poslopje državne opere v Beo- gradu. Te dni je bil razpisana mednarodni natečaj za izdelavo idejnih skic za palačo državne opere v Beogradu. Prva nagrada znaša 150.000, druga 100.000, tretja 75.000 din, razen tega je pa določenih še 125.000 din za odkup skic. Novo poslopje beogra- dske državne opere naj bi bilo zgrajeno tam, kjer je zdaj park, v bližini cvetnega trga. Proti temu načrtu je pa nastopilo beograjsko društvo arhitektov, češ da je v Beogradu itak premalo parkov in ze- lenja, da bi mogel tako lakomiselno žrt- vovati lepo negovani park.

Fond za gradnjo sodnih palač. Pri pravosodnem ministru v Beogradu se ustanavlja fond za gradnjo, popravilo in opremo sodnih palač in za ureditev zemljiških knjig. Fond bo samostojna usta- nova in upravljal ga bo pravosodni mi- nister. Sredstva iz fonda bodo razdeljena na področja poedinih apelacijskih sodišč po njihovih predlogih. Fond bo črpal de- narna sredstva iz daril, dotacij v držav- nem proračunu, izkupička od prodaje ne- premičnin pod upravo pravosodnega mi- nistra, ki niso potrebne v pravosodne svr- he, izkupička od prodaje knjig pravosod- nega ministristva in tako zvanega sodne- ga prispevka. Ta bo glavni in najbrž tudi edini vir dohodkov novega fonda. Sodni prispevek se bo plačeval na spise dela in dokumente v vseh postopkih pred rednimi sodišči, v kolikor so ti poslji podvrženi taksi po zakonu o takсах, plačeval se bo pa v posebnih taksnih znakmah. Sodni prispevek se bo plačeval v višini desetine z zakonom o sodnih takсах predpisanih taks.

Naučno potovanje zastopnikov naših turističnih organizacij. Iz Zagreba so se odpeljali te dni na naučno potovanje po Švic, Franciji in Italiji delegati trgovin- skega in prometnega ministristva, banke uprave savske banovine, delovnega odbo- ra primorskih turističnih zvez, nekaj čla- nov uprave Putnika ter turistični referen- ti mest iz Hrvatskega Primorja in Dalma- cij. Potovanje bo trajalo 19 dni. Iz Za- greba so se odpeljali z avtomobilo preko Ljubljane v Beljak in preko Innsbrucka v Švic, odkoder krenejo v Francijo, po- tem pa še v Italijo. Med udeleženci eks- kurzije sta tudi pomočnik generalnega di- rektorja državnih železnic Josip Cugmus in predsednik Zveze gostilničarskih za- drug iz Ljubljane Ciril Majcen Namen potovanja je, da so zastopniki naših tur- ističnih organizacij in referenti za turiz- men seznanijo z delom na napredku turiz- ma v naprednejših turističnih državah.

Zavednim slovenskim trgovcem in dro- geristom! Neka tuja tvečka, ki deluje v naši državi, je poslala akademski podru- žnici CMD veliko količino zobne paste in mila v korist higienske akcije za šolsko deo ob severni meji. Ker je potrebno za to tudi večje število zobnih ščetk, se obra- čamo javno na naše domače tvečke s proš- njo, da žrtvuje nekaj komadov malih zob- nih ščetk in s tem pokaže, da so naši tr- govci bolj požrtvovalni in naklonejni tej akciji kakor omenjene tuje tvečke, ki za- služijo sicer vse priznanje in zahvalo. Ne zadržajte, podprite delovanje visokošols- kih taborov ob meji! Darila naj se oddajo pri vratarju univerze ali pa obvestite nas na telefon 40-38, kje naj se oglasi pobira- lec. Odbor akademske podružnice CMD.

Turistična cesta Šibenik—Bograd do- grajena. Turistično cesto od Martinske do Biograda je treba samo še na nekaterih krajih posuti z drobnim gramozom, pa bo do lahko vozili po nji avtomobil. Na Mar- tinski je zgrajeno prikladno pristanišče, odkoder lahko prevažajo vozove iz Šibeni- ka na drugo stran.

Mesto zaščitne sestre z daljšo prakso pri rentgenu je razpisal Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Rok za vložitev prošnje je do 20. avgusta 1939.

Društvo Rejec malih živali črna pri Prevaljah je bilo na zasebno vspodbudo tamonjnih rejcev ustanovljeno v nedeljo. Ustanovni občni zbor se je vršil v prostori- zhi ljudske šole v Črni, kjer je bila im- provizirana mala razstava vseh vrst slik malih živali ter raznih produktov in reje malih živali. Šolski upravitelj g. Inkret

Alfonz, tajnik Zveze društev rejcev malih živali iz Ljubljane, je imel obširno pre- davanje o posameznih panogah reje ma- lih živali. Predčtana so bila odobrena pra- vila, odobren društven poslovnik, nakar je bil izvoljen novi odbor s g. Jankom Ku- harjem, šolskim upraviteljem v Črni, kot predsednikom ter g. Bleyerjem Josipom kot tajnikom. Novo društvo je takoj raz- vilo program bodočega dela ter bo v naj- krajšem času uprizorilo filmsko predava- nje s slikami o posameznih vrstah malih živali, dalje nekaj prireditev in nakup ple- menskih živali pri sosednjih tovarskih družtvih.

Tistim, ki potujejo na Slovaško, Na- rodna banka je dobila obvestilo od slova- ške Narodne banke, da lahko naši držav- ljani, potujoči na Slovaško bodisi v turis- tične svrhe ali pa na zdravljenje, za svoje potrebe vplačajo denar preko po- oblaščenih denarnih zavodov v kliringu s Slovaško, in sicer zaenkrat odgovarjajo- čno vrednost v dinarjih od protivrednosti 1500 slovaških kron mesečno na osebo. Narod- na banka je ukrenila vse potrebno, da se zaenkrat določena kvota v znesku 1500 slovaških kron poveča na 3500 mesečno na osebo.

Razpisana služba banovinskega ce- starja. Banška uprava razpisuje pri okraj- nem cestnem odboru v Mariboru službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer na banovinski cesti prvega reda šte. 21 Ma- ribor—Marenberg—Dravograd — državna meja za progo od km 7500 do km 12.000. Prošnje je treba vložiti do 15. avgusta pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru.

10 vagonov lipovega cvetja. Trgovci v Tuzli so nakupili letos okrog 10 vagonov lipovega cvetja, ki ga bodo izvozili v raz- na mesta naše države, nekaj pa v inozem- stvo. Belo sveže cvetje so plačevali po 2,50, posušeno po 12, črno sveže po 5, čr- no posušeno pa po 20 din kg.

Rezervni oficirji se obveščajo, da bo prirejeno od 5. do 8. septembra t. l. skup- no potovanje v svrhu prisostvovanja voja- škim svečanostim na kraljev rojstni dan na Banjici v Beogradu in poklonitve ne- znanemu jugoslovanskemu junaku na Ava li ter blagopokojnemu Višetskemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Oplencu 7. septembra. Preskrbljeno bo brezplačno po- tovanje in prenočišče. Udeležba le v um- formi. Obvezne prijave članov sprejemajo do 31. t. m. podobno v Ljubljani, Ce- lju in Ptuj. Rezervne oficirje obveščamo, da si lahko nabavijo lastno uniformo s mesečnimi odplačili. Vse informacije do- be člani pri upravi svojega pododpora med poslovniimi urami ustno ali pa pismeno (znakmo za odgovor je treba priložiti).

Slovenski trgovci v Samoboru umri. V Samoboru je umrl v torek ugledni tr- govec Martin Šver, star 50 let, doma iz Slovenije, odkoder je prišel pred 20 leti v Samobor in ustanovil trgovino. Marljivo je sodeloval v raznih društvih, zlasti v pevskem in sokolskem. Njegov sin Martin je gradbeni tehnik v Ljubljani.

Smrt uglednega pravnika. V Zagre- bu je umrl eden naših najboljših pravni- kov in pravnih publicistov Josip Pehor, bivši svetnik Stola sedmice in upokojeni- šef oddelka pravosodnega ministristva. Star je bil 77 let, doma iz Selc. Vseučil- ške študije je dovršil v Zagrebu, na Du- naju in v Pragi. Mnogo je delal na reor- ganizaciji sodstva in neodvisnosti sodni- kov. Ko je bil dr. Vlado Maček v zaporu, je vodil njegovo odvetniško pisarno. Bodi mu lahka zemlja!

Hotel »Stara pošta« v Kranju, vsak večer igra orkester »Gedza« — pleš.

Izprememba v poštah okoliških. Kra- jski Stari Log in hše št. 40 do 69 kraja Le- skovec (občina Črnejevce) se dne 1. av- gustu izločita iz okoliša pošte Slovenska Bistrica in priključita okolišu pošte Pra- gersko.

Prof. dr. Štampar v Ameriki. Profe- sor zagrebške univerze dr. Andrija Štam- par se mudi zdaj v Ameriki. V Kaliforni- ji je začel prirejati predavanja o social- nih problemih. V Zagreb se vrne v sep- tembru.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma jasno in vroče. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Sarajevu 36, v Splitu in Kumboru 35, v Zagrebu in Beogradu 33, v Mariboru 31,4, na Visu in Rabu 31, v Ljubljani 30,5 in v Dubrovniku 30 stopinj. Davi je kazal termometer v Ljubljani 761,0, temperatura je znašala 14,2 stopinj.

Po nesreči obstreljena. K 49 letni po- sestnici Františki Javornikovi na Vrhu je včeraj prišel neki krošnjar in ji razkazo- val svojo robo, nato pa ji je pokazal še majhen samokres. Z orožjem je pa tako neprevidno ravnal, da se je samokres ne- nadoma sprožil in je krogla zadela Javo- rnikovo v nogo. Krošnjar je pobegnil, Ja- vornikovo so pa morali prepeljati v bol- nice.

Čudna smrtna nesreča. V vasi Rači- novac blizu Vinkovcev se je pripetila vče- raj čudna smrtna nesreča. Kmet Marko Fi- lipović je prinesel kovaču Marku Marko- viču v popravilo kolo kmečkoga voza. Dr- žal mu je kolo, ko je udaril po njem s tež- kim kladivom. Kar se je kladivo snelo in odletelo Filipoviću v trebuh. Mož se je zgrudil in v bolnici so ugotovili, da so mu počila čreva. Zdravniki mu niso mogli po- magati.

Kraj za grob si je zbral in umrl. V Ličkem Novem na Hrvatskem je odšel Jo- sip Stiličević s svojim vnukom na polje, na povratku je pa zavrnil na pokopališče. Tam je pokazal vnuku, kje bi hotel biti pokopan. Čim se je vrnil domov, mu je po- stal slabo in še istega dne je umrl.

Težka nesreča v kamnolomu. V torek se je pripetila v kamnolomu pri Rakovcu v Sremski teški nesreča. Dva delavca sta nakladala kamenje na vagončke. Kar se je en vagonček odtrgal in zvrvel na drugi konec žične železnice, kjer sta čakala de- lavca Slavko Marčeta in Mile Dotlić. Va- gonček je butnil v delavca, tako da je ostal Marčeta na mestu mrtve. Dotlić je pa dobil tako težke poškodbe, da bo najbrž tudi umrl.

Zopet žrtve prepira zaradi zemlje. V vasi Čuliču pri Brčkem je prišlo zaradi koščka zemlje do krvavega obračunava- nja med Rasimom Adičem in Ljubo Sel- ničem. Selnič je med preprom potegnil nož in razparal Rasimu trebuh, tako da so mu izstopila čreva. Rasima so prepeljali v bolnico, kjer je pa kmalu umrl.

V smrt, ker je tragično razumela hče- rino usodo. V Šabcu si je včeraj končala življenje žena Veljka Trajkovića Bosa. Za- kljala se je s kuhinjskim nožem, ko so njen mož in dve hčeri še spali. Z njeno hčerko Andro se je bil seznanil trgovec Dragoslav Džukanović in opejal ji je za-

Danes zadnjokrat ob 16. in 21. uri **GOSPODAR SAHARE** Pod visokim pokroviteljstvom najodličnejših predstavnikov Francije izdelan film z naj- boljšimi igralci z dobro in napeto vsebino!

kon. In res jo je zaslužil. Starši so se pa izgovarjali, da je hči še premlada. Trgo- vec se pa ni dal odpraviti in letos 22. ja- nuarja bi morala biti poroka. Naenkrat je pa Džukanović zaroko razdril. Andri- čin oče ga je tožil in zahteval od njega 32.000 din odškodnine. V Trajkovičevi hiši je za- vladala potem žalost. Hčerina nesreča je mater takoj potrla, da je končno obupala nad življenjem.

Svoje ljubice je zaklal. Kovača Gjuro Badna iz Novega Sada je njegova ljubica Jaga Krznarić zapustila. Prigovarjal ji je, naj se vrne k njemu, pa ni hotela. V to- rek popoldne, ko je bila sama doma, je Gjuro vlomil vrata in jo zabolal v srce. Obenem ji je pa prezel vrab. Po zločinu je počakal stražnika in mu povedal, kaj je storil.

Se ona žrtve Drave. V Dravi je utol- nil 17letni učiteljčič Mirko Gotal. Med kopanjem ga je najbrž prijel krč. Njego- vega trupla še niso našli.

Proti somarici uporabljajte Techa- ba FL. Kr. zborni dobavitelj Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 8.

Iz Zagorja

Srečen padeč v rudniški jaški. Le svoji prisobnosti se mora zahvaliti 24let- ni rудар Priman Ivan, da je ušel smrti. Prvič se je podal na delo v rov in kmalu bi postal žrtve svoje neizkušenosti. S to- varšem prav tako novincem sta okrog sedme ure jutraj nesla po Kisovškem ro- vu težko bruno janskega lesa, da bi ga spustila po jaški v nižji horizont. Nena- doma pa je Priman stopil v prazno in zgrmel kakih šestdeset metrov globoko v poseben jašek za spuščanje lesa. V smrtni grozi je zgrabil okoli sebe in se k sreči oprjel vrvi, ki sega do dna ter na ta način z zmanjšano silo priletel na dno. Sicer se je precej potokel in pretresei.

Iz Ljubljane

Nagla smrt vriega železničarja. V Bavsovi gostini na Dolenski cesti je smo- čil sedel železniški čuvaj Jernej Bišček. Pojedel je porcijo golaša, nenadno mu je pa postalo slabo in je omahnil s sedeža. Ko so mu priskočili na pomoč, je bil že mrtev. Zadel ga je srčna kap. Pokojnik je bil vrl železničar, odločno napreden mož, ki se ni bal kazati svojega prepri- čanja tudi v najtežjih časih. Za njim za- ljujuje žena in trije otroci, ki jim je bil skrben rodbinski oče. Vrlemu možu ča- sten spomin, težko prizadeti rodbini naše sožalje!

Stromaku ukradeno kolo. Razna- šalca suhih prest Franca Hočvarja iz Vo- dic, ki stalno prinaša pecivo v naše me- sto, pozna skoraj slederni Ljuljančan. Od zore do mraka na nogah je ubogi mož ki mora preživljati 9 člansko družino. Vzo- rno skrbi za svojo rodbino in v zadnjem času si je še toliko prištejal oziroma od- trgal od ust, da si je lahko kupil novo ko- lo. Ko je pa davi za hip priložil kolo pred našo tiskarno, mu ga je nekdo ukra- del. V imenu prizadetega prosimo dotič- nega, ki je kolo odpeljal, naj ga stroma- ku vrne, ker je od kolesa odvisen njegov zaslužek in obstoj.

Nesreča. France Kotnik, 26 letni de- lavec v tovarni kvasa na Viču, je včeraj peljal čebele na pašo. Nenadno je zdrknil z voza težak panj in mu padel na nogo ter mu jo zlomil. — Na Tyrševi cesti je včeraj neki avtomobilist povozil 26 letnega delavca tvrdke Schneider in Verovščin in ga nekoliko poškodoval. Oba ponesreče- ca so prepeljali v bolnico.

Veljnim dobrovoljcem. Sokolsko dru- štvo Planina pri Raketu razvije v nedeljo 23. t. m. naraščajski prapor, ki mu bo ku- moval zastopnik vojnih dobrovoljcev. Za naraščaj tuja važnega obmejnega sokol- skega društva bo razvije prapora pomem- bane dogodek, ki mu bomo dali vojni dobro- voljci s kumovanjem še poseben poudarek.

Samoe se danes ob 16. in 21. uri **HEROJI ZAPADA** KINO MATICA — tel. 21-24 GEORG O'BRIEN

Vabimo svoje tovariše vojne dobrovoljce, da se v čim večjem številu pridružio dru- štvенemu odposlanstvu, ki se odpelje iz Ljubljane 23. t. m. z glavnega kolodvora ob 9.45 uri. Prihod v Planino ob 10.55, vr- nitev z večernim vlakom. — Uprava. —

Izletalke in turiste ter vse ostalo potujejo občinstvo opozarjamo, da je bi- ljertarna Putnik-a na Masarykovi cesti 14, palača Grafike, odprta tudi ob nedeljah že od 8. ure jutraj do 10. ure dopoldne ter od 11. ure dop. do 14. ure popoldne. Priporočamo cenj občinstvu, da se poslu- žuje udobnosti Putnikove biljetarne. Farne kopališče OUZDA bo zaradi tu- meljitega čiščenja zaprto od 24. do 31. ju- lija.

toda hušega ni bilo. V drugačnih okoli- ščinah bi se gladko ubil. Rudniški zdrav- nik dr. Kajželj mu je nudil prvo pomoč in odredil prenos na dom v Toplice. Mla- demu rudarju, ki je za las ušel smrti že na prvem posadu, šelimo skorega okrevan- ja.

Sokolske vesti. Tudi letos bodo oa- šli v sokolsko gozdo šolo za tri tedne v Mozirje trije razboriti naraščajniki in si- cer iz Zagorja Gregelj Mirko in Stancar Martin, z Lok pa Jurčič Joža. Šola, ki jo organizira letos že drugo leto Celjska tu- pa bodoče prednjake je združena s za- borenjem in življenjem v naravi, ločeno časovno in po spolu. Trenutno je v šoli deca, 21. t. m. sledi naraščaj in člani, kasneje pa ženski oddelki. — Tomčola sokolskega odseka na Lokah v svrhu sa- nacije doma je bila po enkratni odklonit- vi slednjči vendarle dovoljena in se bo vršila 3. septembra na 12. tem telovadi- šču Sokola v Zagorju ter nanjo že danes opozarjamo.

SPORT

Moto-Hermes obvešča vse svoje čla- ne motoriste in odbornike, da bo v petek 21. t. m. ob 20. obvezan sestanek. Zlasti se naprošata gg. Debeljak Tine in Maver od kolesarske sekcije. Vai točno in zane- sljivo!

All sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

KOŽO VAM VARUJEM JAZ!

Pekoči sončni žarki pač lahko stijejo na Vašo kožo, toda ne smejo ji škodovati. Zato uporabljajte mene! Vaša koža bo namreč tedaj čudovito lepa rjava in že s svojo s zunanostjo boste razode- vali pravega športnika in zdravega človeka, kar si vedno tako želite.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MLADE PIŠKE

žive, 75 — 100 dkg, komad din 10 — 11, franko voznina, raz- pošilja v zabojih po 25 komadov G. Drechsler, Tuzla. 2264

OREHOVA JEDRCA

lepa, izčiščena, dobite najceneje v Medarni — Ljubljana, Židov- ska ul. 6. 36/T

KLAVIR

dobro ohranjen, po ugodni ceni naprodaj. Ponudbe na upravo lista pod »Klavir«. 2270

TURISTI!

Predno odhajate na planje, ne pozabite si nabaviti fin cvetlični med v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

SALONSKA GARNITURA

dobro ohranjena, po ugodni ceni naprodaj. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Salonska garnitura«. 2272

MOTORNİ COLN

dobro ohranjen, naprodaj. — Ponudbe na upravo lista pod »Coln«. 2271

NAJBOLJŠO MEDICO

dobite v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

RAZNO

Okasa tablete

Pr

spolni slabosti

poskusite

OKASA

tablete za

moške

100 tablet Din 220.— proti povzetju

Dobijo se v vseh lekarnah.

Zastopnik:

Lekarna Mr. Rožman Miroslav, Beograd — Terazije 5 Ogl. reg. S. Br. 5846/39

Makulturni papir

preda

uprava „Slovenskega Naroda“

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA je

NAŠ VAL

SPORNE evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni nattečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Sporočamo žalostno vest, da je gospod

Karol Soss

bivši predsednik Združenja trgovcev v Ljubljani

po težki bolezni umrl v Berlinu.

Pokojnika, ki je bil vedno dober tovaril in svest naš član, ohranimo v častnem spominu.

LJUBLJANA, dne 19. julija 1939.

Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani

Ibn Saud — arabski Napoleon

On je vodja arabskega pokreta za veliko svobodno arabsko državo, ki jo je Anglija med vojno obljubila Arabcem

Ibn Saud

Anglija ima zadnje čase mnogo skrbi v Evropi in na Daljnem vzhodu, pa tudi težke skrbi na Bližnjem vzhodu, v arabskih deželah, ki bi jih rada obdržala pod svojim vplivom z obnovo kalifata. Lani se je pojavil načrt, da bi proglasili mladega egiptskega kralja Faruka, ki je Angliji vdan, za kalifa vseh mohamedanov. Ko je pa nastal proti njemu odpor, ki kaže, da Faruk ne bo mogel postati kalif, so našli spretni in dalekovidni Angleži novega kandidata v jordanskem emiru Abdullahu, sinu angleškega zaveznika iz svetovne vojne, vladarja meškega emirata. Abdullah ibn Hussein, star zdaj 75 let, je bil rojen v Mekki iz kraljevskega rodu Ben Katada iz veje dinastije Hašimitov, ki je vladala od leta 1201 v meškem emiratu in ki izvira baje od samega Mohameda. Abdullahov oče šerif Hussein je bil za pomoč proti Turkom leta 1916 proglašen za samostojnega kralja Hedžasa. Leta 1924 se je dal proglasiti za kalifa, toda čez sedem mesecev ga je kralj Vahabitov Ibn Saud pregnal iz Hedžasa. Angleži se niso zavzeli zanj in za pribežališče so mu določili Ciper, kjer je Hussein leta 1930 umrl.

Načrti s Sirijo

Abdullah je bil do leta 1920 zunanji minister v kraljevini svojega očeta, potem so ga pa Angleži proglasili za kralja Iraka. Toda že leta 1921 so posadili na njegovo mesto mlajšega brata Fejsala, ki so ga bili Francozi pregnali iz Sirije in mu vzeli oblast. Abdullah je dobil v zameno za jordanski emirat. Njegova država vzhodno od Jordana, ustanovljena po svetovni vojni,

Abdullah

iz dela bivše turške provincije Palestine, je sicer precej velika, toda večina je to puščava. Prebivalcev šteje okrog 300.000, večinoma mohamedanov. 130.000 prebivalcev je naseljenih, drugi so pa napol ali čisto nomadski beduini. Emir Abdulah se nikoli ni sprijaznil s to slabo zamenjavo. Ko je bil proglašen za jordanskega emira, kar se je zgodilo s formalnimi volitva-

mi, je zahteval, da bi dobil tudi ozemlje zapadno od Jordana, Palestino, ki jo je bila ponudila Anglija pri pogajanjih glede pomoči proti Turčiji Arabcem in z Balfourovo deklaracijo kot narodno državo Zidom.

Ta njegova zahteva pa ni bila izpolnjena. Abdullah se je moral sprijazniti z znatno omejitvijo svoje oblasti v Zajordanu, kjer so si Angleži priborili pravico izkoriščati naravna bogastva, graditi železnice, ščititi svoje interese z lastno vojsko ter tako zvano puščavsko policijo, ki jo je bil ustanovil tam Anglež Peake paša, ki se je šele nedavno umaknil iz javnosti v severno Anglijo, v Zajordanu pa je pustil svojega naslednika majorja Glubba. Nasprotno bi pa Anglija zdaj zelo rada prepustila Abdullahu Sirijo, ki naj se po odstopu Aleksandretskega Sandžaka proglašajo za kraljevino, da bi ne imela več sitnosti s sirsimi nacionalisti, ki se upirajo francoski nadvladi, pa tudi angleškemu vplivu. Abdullah je napovedal oficialni obisk Sirije, toda večina tiska v Damasku ga je odločno odklonila.

Arabski Napoleon

Pomembnejši od odpora Sirijcev je pa Ibn Saudov odpor. Vladar saudske Arabije, ki se je že srečal z Abdullahovim očetom, se je v načelu izjavil tudi proti razširjenju sinove moči. Ibn Saud je zdaj priznan vodja arabskega pokreta za veliko svobodno arabsko državo, ki je njeno ustanovitev Anglija obljubila Arabcem med svetovno vojno. On noče dovoliti, da bi s širjenjem Abdullahove moči rasel v arabskem svetu vpliv Anglije, kateri bi bil Abdullah dolžan izkazovati se hvaležnega.

Kralj Faruk

Abdullah kot prastric mladoletnega iraškega kralja Fejsala je bil določen za skrbnika in glavnega člana regentskega sveta, ki je nastopil po tragični smrti mladega kralja Ghazija I., sina in dediča Abdullahovega brata Fejsala, žrtve nedavne avtomobilske nesreče. Z združitvijo Sirije z Zajordanom pod svojo vlado bi postal Abdullah ob vplivu na iraške zadeve v arabskem svetu mož, ki bi lahko resno tekmoval z Ibn Saudom. Arabski Napoleon, kakor pravijo Ibn Saudu, se je temu uprl zaenkrat samo z diplomatsko ofenzivo.

7 letni deček v bitki

Abdul Aziz III. Ibn Saud, kralj Hedžasa, Nedžda, El Hasse, Azira in Samara, gospodar in čuvar mohamedanskih svetih mest Mekke in Medine, je prvi napoleonski pojav v arabskem svetu. Mož, ki je zdaj gospodar malone vsega arabskega polotoka, ima za seboj težko mladost. Njegov oče, vladar napol divjega plemena v Nedždu, je vodil več manjših vojn, da bi ohranil svojo skalovito deželico. Abdul Aziz je bil prvič v bitki, ko mu je bilo 7 let. Oče je imel svojega sinčka privezanega k sedlu.

Gospodar arabskega polotoka

Ko mu je bilo 9 let, je moral v izgnanstvo. Nedžda se je polastil s pomočjo Turkov Abd el Aziz Ibn Rašid Strmoglavljene emira in njegovega sinčka je sprejel šejk obalne države El Kuvejta pri Perzijskem zalivu. Ibn Saudovo mater in njegovo sestro je dal zmagovalec dvema afriškima sužnjema za ženi. To je bilo za mohamedana največje ponižanje in Abdul Aziz na to ni pozabil. Leta 1902 je napadel s 700 konjeniki iz Kuvejta in Samara

mesto svojih prednikov es Riad, zažgal je palačo moža svoje sestre Nuru, bivšega suznja, med tem osvobodnega in povišnega v emira, polastil se je es Riada in kmalu tudi vsega Nedžda. Odpovedal je poslušnost Turčiji, ji iztrgal leta 1913 El Hasso pri Perzijskem zalivu in pridružil to deželo svoji državi. Po vojni se je polastil samarskega emirata Džoubbe, leta 1924 pa Hedžasa z Mekko in Medino. Zadnje zavetišče meškega šerifa, pristaniško mesto Džejba, je zavzel neposredno pod žrel to-pov angleških in italijanskih vojnih ladij.

Gospodarsko je potem utrdil svojo državo z prikličitvijo Azira, rodovitnega ozemlja na jugu polotoka, ki ga je iztrgal leta 1934 jemenskemu imamu Jahiji. Anglija je večkrat poskusila pridobiti Ibn Sauda za svoje interese, toda Ibn Saud ni na svoji poti k oblasti ni hotel sprejeti angleške pomoči. Zanaša se na Allaha, na svoje strojnice, topove, oklopne avtomobile, letala, tanke in izborno organizirano vojaško poročevalsko službo. Ibn Saud je vzorno moderniziral svojo državo. On hoče enkrat za vselej preprečiti vojne med podedinimi arabskimi plemeni in vse kaže, da namerava združiti vse Arabce. Doslej je sicer trdil, da mu zadostuje prebivalstvo arabskega polotoka. Kaže pa, da bi raje po stal sam mož, ki naj organizira arabski svet, kakor pa da bi opravil to delo nekdo drugi, ki bi se moral za svoj uspeh zahvaliti Angliji ali kaki drugi velesili.

Spor o Byronu rešen

Stari spor o tem, dali je pesnik in romantik prve četrtine preteklega stoletja Byron šepal na desno ali na levo nogo, je menda zdaj končno rešen z izjavo vikarja Barbera iz Hucknall-Torkarda v Nottinghamu, kjer je lord Byron pokopan. Lani so v navzočnosti 9 prič njegov grobnico odprli. Ugotovili so, da je nekdo že prej odprl krsto in večjo svinčeno krsto, v kateri so bili nekdo Byronovi zemski ostanke prepeljani v Anglijo. Pokrov notranje krste, po vseh znakih sodeč, nikoli ni bil pritrjen. Balzamirano pesnikovo truplo je ostalo nedotaknjeno, kakor da sploh ni ležalo v grobnici nad sto let. Jasno, skoraj srečno Byronovo obličje, piše vikarij v brošuri »Byron in kraj, kjer je pokopan«, je napravilo name globok vtis. Noge so do kolen odkrite, tako da sem lahko na prvi pogled ugotovil, da je šepal na desno nogo.

Barber ne opisuje točno znakov, po katerih je prišel do tega zaključka. Zanimivo je, da sami Byronovi sodobniki niso točno vedeli, na katero nogo šepa in v poročilih o tem si niso edini. Byron, strasten romantik, se je sramoval svoje telesne hibe in na vse načine si je prizadeval prikriti jo, kar

se mu je dokaj dobro posrečilo. Njegova mati je trdila, da je imel bolno desno nogo, da je šepal na njo že od rojstva. To pričevanje se je moglo smatrati za mero-dajno. Nasprotno sta pa trdila kipar Thorwaldsen in Byronov prijatelj Jackson, ki se je z Byronom boksal. Oba sta trdila, da je šepal na levo nogo. Zdaj se je pa izkazalo, da je imela prav njegova mati.

Sovjetsko letalstvo

Francoski general Armengaud je napisal v »Depeche d'Toulouse« članek o sovjetskem letalstvu, ki je vzbudil v Franciji precejšnje razočaranje. General ceni število sovjetskih letal na 5000, in sicer 1500 lovskih letal, 1500 bombnikov, 1000 bojnih in 1000 opazovalnih letal. Od tega je 1500 letal na Daljnem vzhodu in samo 3500 na zapadu. Samo ta letala naj bi prihajala v poštev pri morebitnem evropskem konfliktu. Dalje piše francoski general doslovno: 3500 letal, to je že pomembno število. Če pa hočemo oceniti njihovo vrednost za nagel nastop, moramo proučiti njihovo kakovost in nosilnost kakor tudi organizacijo in izvedbanost letalske osebja.

General Armengaud piše, da so sovjetski bombniki deloma lahka štirimotorna, deloma pa brza dvomotorna letala. Prva so bila izborna, toda so zdaj že zastarana. Rabiti se dajo samo ponoči, ker dosežejo maksimalno hitrost 240 km. Brza dvomotorna letala tipe SB so moderna in dobro oborožena. Bojna letala so zelo dobra, nasprotno so pa poizvedovalna letala in hidro avioni najslabši v Evropi. Letalskega materiala ima Rusija sicer mnogo, toda njegova kakovost je podpoprečna. Nivo aktivnih letalcev je zadovoljiv, pač se pa kažejo pri mehaničnih slabih posledice površne

vojzgoje. Največji nedostatek sovjetskega letalstva je pa po mnenju francoskega generala v tem, da je podrejeno civilnim uradom in da mora v prvi vrsti služiti vedno interesom vladajočega režima.

Zanimivo bi bilo vedeti, od kod ima francoski general te podatke.

Kri v letalu

V primeru vojne bi igralo mesto Bristol v zapadni Angliji posebno vlogo. Če bi zopet prišlo do tega, da bi morali najboljši sinovi Anglije izkrcavati na bojiščih, bi postala namreč southmeadska bolnica v Bristolu središče angleške službe za transfuzijo krvi. Izgradili so že bogato razpadeno organizacijo, ki bi pričela delovati takoj, čim bi izbruhnila vojna. Razdeljena je v dve skupini, ena bi delovala za civilno prebivalstvo, druga bi se skrbel za vojske na bojiščih. Organizacija bo imela na razpolago 100.000 prostovoljnih darovalcev krvi.

Človeška kri se lahko ohrani dolga in zdrava do 14 dni, če jo konzerviramo na poseben način. V bližini southmeadske bolnice je veliko letališč, kjer je noč in dan pripravljena eskadrila letal, da lahko vsak čas prenese človeško kri v vojne bolnice. Ni dvoma, da bi mogli tako s pravočasno transfuzijo sveže krvi rešiti življenje mnogim ranjenim. Kri bi darovale večinoma ženske, ker je natvetja verjetnejša, da bi ostale v primeru vojne na svojih mestih. V samem Londonu se je prijavilo v enem tednu prostovoljno 13.000 darovalcev krvi.

PRI ZDRAVNIKU

— S svojimi pokvarjenimi pljuči ne morete živeti več kakor pet do šest mesecev, srce imate pa dobro, tako da lahko živite še deset do dvajset let.

Selili se bomo!

Vse manufakturno blago prodajamo po izredno nizkih cenah. Le v Vašo korist bo, če nas čimprej obiščete!

MANUFAKTURNA TRGOVINA DOBRIH KVALITET

A. Žlender LJUBLJANA MESTNI TRG 22

Za vedno nas je po dolgi bolezni zapustil naš

KAROL SOSS

trgovec in rez. peš. kapetan I. kl.

Prosimo tihega sožalja.

LJUBLJANA, 19. julija 1939.

Meta Soss roj. Grobelnik, soproga, otroci in ostalo sorodstvo

A. P. MELNIKOV: ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Jasno je, da je avto prispel sem in se zopet vrnil, — je razmišljal Murzajev. — Če sodim po sveže povabljeni travi in po še svežih madežih, je prispel do gozda tik pred povratkom na pot.

Luna, žareča nizko nad obzorjem, je izginila za oblakom. Stemmilo se je povsem in Murzajevu se je zdelo, da je le nekaj korakov odaljen od gozda. Ko je pa napravil kakih dvajset korakov, se je zaletel v plot vile, stoječe na robu gozda. Niti list se ni nikjer ganil. V naravi je vladala tišina, kakršna vlada samo na jesen. Nobenega ropota, nobenega šuma. Tišina je le tu pa tam motil piš vetra, ki se je slišal od nekod iz globine gozda. Duše se je polasčala tesnoba. Murzajev je zadržel, ko je zaslišal neke v bližini pasje lajanje, ki se je izpremenilo v tulenje. To lajanje, iz katerega ni odmevala niti zloba, niti trpljenje, je vplivalo mučno v globoki tišini in še povečalo občutek tesnobe.

Murzajevu se je zdelo, da vidi neke v temi vrta, razprostirajočega se okrog vile, skozi špranjev na plotu odsev luči. O tem pa ni bil prepričan, kajti ob plotu rasteče grmovje mu je zastiralo pogled. Murzajev je bil lačen. Bilo je okrog enajstih ponoči in prigrizek, ki ga je bil vzel seboj v gozd, ko je šel nabirat gobe, je bil pojedel že ob štirih.

— Fant, kaj se pa mudiš tu? — se je razjezil nase. — Dela imam dovolj v službi, pa se ukvarjam še ponoči z iskanjem. Gotovo se je vozil pijan norec po travniku sem in tja, jaz, trezen bedak, pa hočem najti njegove sledove, kakor da bi vedel, čemu to počenjam.

Ozlovoljen, da je potratil toliko časa, je krenil hitro nazaj in prišel zopet na pot. Tam je našel spravljene jurčke in jo ubral urnih korakov proti mestu.

Ura je bila že ena ponoči, ko je prišel v predmestne ulice na periferiji mesta. V njih ni bilo luči. Na obeh straneh ulice so se razprostirali tu ograjeni zelenjadarski vrtovi. Boječ se, da bi ne padel v jarek ob cesti, je hodil Murzajev po sredi ulice. Z očmi, vajenimi teme, je opazil na koncu ulice nekaj kupu podobnega. Bil je prazen avto, brez potnikov in brez soferja. Izza njegovega volana mu je prijetno zašepalo. Ta voni se mu je zdel znan. Prižgal je električno svetilko in si ogledal zapuščeni avto. Bil je to močno obrabljeni taksisti številka V—143. Kazalec taksimetra je kazal na ničlo. Vzorec pnevmatik je bil isti, ki ga je videl na sledovih po travniku. Ena zadnja pnevmatika je bila zakrpana. Obod koles se je ujemal z obodom sledov na poti. Bilo je jasno, da gre za avto, ki je bil švignil mimo njega in ki je poprejel vozil čez travnik proti vili kneza Kostrova.

Murzajev se je vračal domov, zamišljen nad to zagonetno vožnjo. Med potjo se je spomnil, da že od jutra ni bil v mestu. Zato je zavil v svojo pisarno, da bi vprašal uradnika, ki je imel nočno službo, ali se ni čez dan pripetilo v mestu kaj posebnega.

— Izjemoma je vse v redu, gospod svetnik, — mu je odgovoril policijski uradnik. — Nobene prijave ni bilo, razen ene povsem brezpomembne.

— Katero?

— Nekli sofer avtotaksija je malo predolgo posedel v krmi in ta čas mu je nekdo ukradel avto.

— Kako se piše? Katero številko ima avto?

— V—143, sofer se pa piše Spiridon Kolokolnikov.

— Pošlite takoj ponj, naj pride k meni. Vem, kje je njegov avto.

Ko je presenečeni uradnik odšel, da bi izpolnil kovelje svojega vsevednega šefa, je pustil Murzajev nahrbtnik z jurčki na tleh, oblekel službeno uniformo, sedel k mizi in iel čitati kratek protokol, napisan s prizadetim soferjem.

Kolokolnikov je prišel v pisarno hudo pijan, kajti takoj, ko je bil prijavil tatvino avtomobila, se je vrnil v tisto krčmo, izpred katere mu je bil ukraden avto, da bi zalil svoje gorje.

— Kje ste imeli avto in kje ste bili, ko so ga vam ukradli? Koga ste vozili v njem? — je sipal Murzajev vprašanja.

— Bil sem prost, gospod svetnik, — je jel pojasnjevati Kolokolnikov. Bil je tako pijan, da je komaj obrablil jezik. — Saj veste, da smem voziti samo ponoči? Podnevi mi je to prenovedano. Bajje zato ker imam slab avto. To je pa laž. V vsem mestu ni boljšega avtomobila od mojega. Pnevmatike so zakrpane zato, ker sem bil zavozil na razbito steklenico. Kaj more moj avto za to? Pozovite k sebi raje čestne pometače, da bodo boljše pometali nogo, ne pa mene. Moja dolžnost je voziti ge-

spode, njihova pa — pometati ulice. Ti prokleti capini so mi zmešali glavo. Zdaj sem uničen. Ne preostaja mi nič drugega, nego umreti od lakote — je jel pripovedovati brez vsake zveze in zelo podrobno solznih oči o tem, kako se mu je posrečilo poceni kupiti avto in kakšno pogodbo ima z bivšim njegovim lastnikom, ki mu je doslej plačal le nekaj malega na račun.

— To me ne zanima, — ga je prekinil Murzajev. — Povejte mi raje, zakaj ste se peljali za mesto v knežji gozd?

— Za mesto? V knežji gozd? — se je začudil Kolokolnikov. — Tristo avtov, čemu bi se pa vozil tja, ko niti človeška noga ne stopi tja? K večjemu če bi odpeljal tja zajca, toda ta je tam prej, preden ga more pripeljati moj avto. Kakšen avto pa je sploh to? Ze davno spada med staro železje. To je prej samovar s prižganim dimnikom, nego pošten avto. Povzroča samo ropot in škripanje, koristi pa ne prinaša nobene, — je jel omalovaževati še malo prej toli hvalisani avto in njegovega prejšnjega lastnika.

Sele po dolgem prizadevanju se je posrečilo Murzajevu zvedeti iz zmedenega Kolokolnikovega pripovedovanja, da se je odpeljal ob šestih večer na postajališče in da je samo za trenutek stopil v krčmo »Pri prijatelju« na silce žganja. Ker se ni nameraval dolgo pomuditi tam, je pustil avto s tekočim motorjem na vogalu Poljske in Barbarine ulice. V krčmi je pa srečal kot nalašč za točilno mizo tovariša, s katerim se je zapletel v pogovor. Pomudil se je tam samo deset minut in ko je stopil iz krčme, avtomobila ni bilo več pred njo.